

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. vii. Q[uod] alia sens[us] r[at]io[n]is/ alia religio[n]is auctoritate
p[ro]bantur & q[uod] fides in o[mn]i doctri[n]a aliq[uod] stabile i[n]itiu[m]
ve[n]dicat: q[uod] p[ro]bari no[n] deb[et]/ & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Policratici de Curialiū nugis.

De crisippo.
De xenocrate

De plotino.
De iamblico.
De porphirio.
Apulei comē-
datio.

tur negligitur? Nā & voluminibus nomina sua diligenter adii-
ciunt: vt quod professione leuant vsurpatione memorie assequā-
tur. Hic est cuius disputationibus effectū est vt achademia ino-
ueatur: magis rationum q̄ collisione ventorū. Licet enim peri-
pateticus non achademicus censeatur: eo tamen sollicitate de
singulis maxime ceperunt platonici qui relictī erāt fere de om-
nibus dubitare. Siquidē post mortē platonis eusipp⁹ sororis ei⁹
filius & xenocrates dilectus eius discipulus in scholā que acha-
demia vocabatur eidem successerūt: & ob hoc ipi & successores
eorū achademici appellabānt a loco: sicut platonici a magistro.
Ex quibus valde nobilitati sunt greci/plotinus: iāblicus & por-
phirius catholice veritatis (vt dicitur) pessim⁹ impugnator. In
vtraq; vero lingua/greca. f. & latina nobilis extitit apuleius af-
fer: vir magnus in primis: & qui venustate morum & discendi
copia socraticum fontem & torrentem platonicum facile redo-
leat/vel tenuiter sapienti. Ab his fluxerunt & alii multi: qui du-
bitabilia discutere sic vt nulli p̄iudicaretur maluerint: q̄ ausu te-
merario diffinire/maxime cum occultam crederent veritatem
eorum/de quibus in vtraq; partem probabiliter disputat. Vnde
& achademicorum antiquissima regula est/vt quisq; quod sibi
occurrit probabile/suo iure defendat.

¶ Q̄ alia sensus/aliam rationis/aliam religionis auctoritate p̄ban-
tur. & q̄ fides in omni doctrina aliquod stabile initium veditat:
quod probari non debet. & q̄ alia per se doctioribus innotescūt:
alia rudibus: & quatenus dubitandum sit: & q̄ pertinacia verita-
tis inquisitionem plurimum impedit. Capm. VII.

Sunt etiam nonnulla que sensus/rationis/aut religio-
nis psuadet auctoritas. Horū dubitatio infirmitatis:
erroris notam habet aut criminis. Querere enim an
sol splendeat/albeat nix/ignis caleat hominis est sen-
su indigentis. At vero an ternari⁹ maior sit binario: ipm quoq;
totum & medietatē eius contineat querere: & an quaternarius
sit duplus binario indiscreti est & cui est ratio ociosa: aut deest
omnino. Qui nō an de⁹ sit deducit in questionē: & an idem po-
tens sapiens sit an bonus: nō modo irreligiosus sed p̄fidus est &
pena docente dignus est instrui. Sūt enim in omnibus phisicis
disciplinis/quedā prima: & vt ita dicā cratini nōbo primitiua p̄a-
cipia de quibus eodē auctore dubitare nō licet/nisi his quorū labor
in eo versatur ne quid sciant. Nā sicut quedam se corporeis sens-
ibus ingenunt/vt apud sensatos latere nō possint: quedam sub

tiliora sunt vt nisi familiarius adhibita & p̄specta diligētius & pertractata sint nō sentiātur: sic sunt aliqua tanta sui luce perspicua: vt latere non possint rationis aspectum: sed communitervideantur ab omnibus magis tamen & min⁹ & pro capacitate & viribus singulorū. Alia quidem sunt que quasi quodam scrutinio indigent: & quia istorum consecutiua sunt / diligētius p̄scrutantem latere non possunt. Et his tñ & illis quedam vidētur anteriora esse / que ratio philosophie: quasi in fidei fundamento cōstituit. petens vt spe proficiendi: ea sibi gratuito concedantur. Sic & geometre / p̄mo petitiones quasdam / quasi toti⁹ artis iaciunt fundamenta: deinde cōes animi conceptiones adiiciūt & sic acie ordinata: ad ea que sibi sunt demōstranda procedūt: sed & petitiones ipsi adeo consentiunt rationi: vt p̄teruire videatur quisquis eas vel hosti non concedit. Hic tamen nequaquā agitur de his que ad cultum religionis pertinet / quoniam & ibi nōnulla quodāmodo petuntur: que vt fides amplius mereatur expiētiam ratiōis excedūt. Sed hec ip̄a: & si ratio non vrgeat debent pietati: vt in sacramentis vbi ratio deficit adhibeatur fides: multis beneficiis magnisq; miraculis p̄meruit x̄ps cui nō credi / impium est / sicut a p̄babilibus dissentire pertinaciter / est p̄teruū. Quis enim nisi insanus aut proteruus negauerit: quin ab omni puncto ad omne p̄nctum oppositum possit linea recta protendi? Nam sicut in edificiis necesse est aliquid fixum esse & stabile cui erigenda structura possit inniti: sic in omni doctrina aliqd stabile initium procedendi: necessitas consultissime ratiōis exposcit. Alioquin quicqd opifex adiicit nutat / ac si in lubrica arene aut bituminis quis edificet / aut scribat in fluminis lapsu. Nā incertis certiora faciunt fidem. Si ergo nihil sequitur: nisi aliud antecedebat / si motus oīs a quiete p̄cedit / quis potest ei p̄bationis esse p̄cessus / q̄ nusq; quiescit aut nulli acquiescit? Ei nāq; cui oīa eque p̄babilia sunt / nihil p̄bari potest. Sed & eorū que p̄spicua sunt: alia sūt oībus nota. Alia doctoribus tantum: vnicuiq; s̄m ppriam facultatē. Nā numerū oēm parem esse vel imparē ita publice notū est. vt nec pueros lateat / quibus licētia etatis indulget ludere par impar / equitare in arundine longa / edificare casas: plastello adiungere muros. Hoc autē q̄ oīs multiplex quoto loco distat ab vnitatem / tot super particulares sui generis atēcedit: his dūtaxat innotuit qui numeris operam impenderūt. Mathematicis autē consultior nouit quia diuersa sunt id quod est: & esse rei. Et sic in singulis disciplinis: quedam suis opificib⁹ in

Religionis fū
damentū est
fides.

De ludo puer
orum ad par
et impar.

Policratici de Curialiū nugis.

notescant: qui nō modo vulgo / sed aliis philosophis occultātur.
 Habet & religio quelibet precipua sua / que aut ratio cōmunis /
 aut pietas persuasit: quibus proficit in cultu dei & morum exer-
 citio ad beatitudinem obtinendā. Est autem vnū oīum religio-
 num principiu: q̄ pietas gratis & sine vlla pbatione cōcedit deū
 scilicet potentē: sapientē: bonū: venerabilē: & amabilē esse. Nā
 episcoporum deū esse negantiū / & casui subiiciētū oīa iā pridem
 auctore deo hoīe: explosa sententia est. Obuiare ergo p̄cipiis
 aut rebus per se notis: siue de his ambigere insensati est aut ve-
 cordis / siue qd̄ deterius est criminosi. Sed nec de his dubitare li-
 cet: q̄ ex principiis consequunt̄ / dū ea tamē sequi planum sit. In-
 terim nāq̄ questionibus sunt agitāda: dū illorū ad principia / vel
 cōsecutiua eorū coherētia nō pateat. Nam de singulis istorum
 dubitare nō est inutile. Et quidē in talibus / donec apprehenderent
 v̄ritatem: academicorū pbabiliū disceptatio vertebat. Quid
 enim refert aut quorū interest / si qui semp & oīa querebāt discē-
 tes / & nunq̄ ad scientiā v̄ritatis puenientes / quia nihil certū ha-
 bere nouerant? Hanc ergo legem academicorū p̄scribit cicero
 vt cui philosophādi p̄positum est: dū res obscura est / q̄rat / dum
 pbabiliter elucescit v̄ritas / acquiescat. Aut enim. Nos qui sequi-
 mur pbabilia / nec vltra id quod pbabile occurrit / p̄gredi possu-
 mus: & refellere sine iracūdia & refelli sine pertinacia parati su-
 mus. Hec enī duo inuentioni v̄ritatis: plurimū aduersant̄: si aut
 vera dicenti quis succenseat / aut p̄tinaciter in falsitatis defensio-
 ne labore. Nam vt ait ethicus. Impedit ira animū ne possit cer-
 nere verū. & v̄ritas ip̄a incarnata recessit ab eis: q̄ i corozaim &
 bethsaida spūi sancto p̄tinaci⁹ restiterūt. Sed & iudeos p̄tinacia
 excecavit. vt adhuc oculos eorū velum tēpli teneat / qd̄ dño pa-
 tiente scissum est a summo vsq̄ deorsum.

¶ Qz virtus vnica via est philosophandi & eundi ad beatitudi-
 nem: & de tribus gradibus accedentiū: & de tribus sectis philo-
 sophorum. Capm. VIII.

Roma. i.

Nota q̄ ira et
 p̄tinacia sub-
 uertūt om̄e iu-
 diciū veritat̄.

Matth. xj.
 Luce. x.
 Matth. xxvij.
 Marci. xv.
 Luce. xxiiij.

Johan. iij.

Erūtamen quia nō oēs oīa possunt: & spūs vbi vult
 spirat: & frequēs est / vt eorū que a doctorib⁹ p̄ferun-
 tur multitudinis sit multiplex intellectus: ex verbis
 socratis & platonis secte multe p̄fluxerunt: omēs ta-
 men ad vnū sed quasi per varias semitas properātes. Illud au-
 tem quo omniū rationabiliū vergit intentio vera beatitudo est
 Nemo etenim est qui non velit esse beatus. Sed ad hoc quod
 desiderant / non omnes incedunt vna via. Vna tamen est omni